
ПРОГЛАС

Издание на Филологическия факултет
при Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий”

кн. 2, 2007 (год. XVI), ISSN 0861-7902

ГОДИШНИНИ И ЮБИЛЕИ

ЧЕСТИТ РОЖДЕН ДЕН, ПРОФЕСОР СТАНЕВА!

Не съм сигурна, че е редно да чествим рождения ден на колегите си само когато в годините им „надничат” петици или нули (десетицата е без значение, съгласна ли сте, професор Станева?). Особено на тези, които са ни учили и от които сме се учили. На всичко: на толерантност и дисциплина, на етика и взаимопомощ, на принципност и самоуважение... Стилистичното послание на многоточието ще бъде декодирано (всички членове на Катедрата по съвременен български език са убедени) от професор д-р Христина Станева с присъ-

щите ѝ честност и откритост – качества, добре известни на всеки, работил с нея.

Родена в Балкана (а там, както е известно, се раждат **хора**), професор Станева носи у себе си динамиката и неспокойния дух на творческата личност, потенциала на високо ерудиран лингвист, но и друго – топлотата и всеотдайността на майката, на съпругата – не е тайна за никого, че семейството е нейният приоритет... Отново многоточие, защото за най-свидното трудно се намират подходящи слова. Но на юбилей – като на юбилей!

Кратки биографични данни: завършила Българска филология в СУ „Св. Климент Охридски” през 1965 година; от 1967 година – през всички етапи на научното израстване – доктор (1972), доцент (1975),

професор (2003) – Христина Станева е посветила неизчерпаемата си енергия на *нейно величество студентската аудитория* и, разбира се, на *„артистичната част от езиковата наука”*, както тя лично определя *стилистиката* в хабилитационната си работа *„Стилистика на българския книжовен език”*, отпечатана през 2001 година. На този фундаментален научен труд, на монографията *„Стилистичен подход към динамиката на текста”*, 2002, както и на единствения по рода си *„Речник по българска стилистика”*, 2002, се позовават всички, изкушени от проблематиката на стилистичните възможности на езиковите единици и функционалните стилове на българския книжовен език. С научните позиции на професор Станева се съобразяват както филолозите българисти, така и работещите в областта на медиите и рекламата (ще обърнат внимание на изключителния интерес към лекционните ѝ курсове *Теория и практика на текста (реклама и медиуми)*; *Език и стил на рекламния текст*, *Език и стил на съвременната журналистика*, *Журналистически жанрове*, *Стилистични стратегии и стилистични регистри при интерпретацията на текста*, *Асиметрия и трансформация на езиковите единици* и др., които тя преподава и в магистърските програми, на студенти от специалностите *„Връзки с обществеността”* и *„Публична администрация”*.

Ако стилистиката е артистичната част от езиковата наука, *сравненията* (първата научна страст на професор Станева) можем да наречем *атрактивната* ѝ част. *„Структура и синтактична функция на сравненията в съвременния български език”* е успешният ѝ старт в лингвистиката, нейната докторска (през 1972 година кандидатска) дисертация. Покрай *„първата научна страст”* (още през 1970 година в Известия на Института за български език е публикувана студията *„За някои сравнителни конструкции с като в съвременния български език”*, след което следват описания на сравненията в романа *„Под игото”*, в *„Епопея на забравените”* и в пътеписите на Вазов, в романа *„Обикновени хора”* и пр.; анализирано е мястото им в синтаксиса на българския език и тяхната художествена функция) тя е автор и на материали по българска диалектология. Плод на тази нейна *„първа научна любов”* е проучването на старинната топонимия на родния ѝ Тетевенски край (1981), а също и диалектоложки текстове от селата Васильово и Малък извор, Тетевенско (1971).

Между първата любов и последната страст (в науката, разбира се) професор Станева е последователно ангажирана с проблематиката на публицистичния стил: възникване и формиране, синтактична характеристика, характеристика на абзаца, функционална характеристика. През всички години на научно-преподавателската си работа тя не е изневерила и на семантиката („Към проблема за семантиката на глаголите за състояние в съвременния български език”, „За смисловата структура на глагола *съм*”) и най-вече на синтаксиса, с предпочитание към структурната организация на различните видове сложни изречения (съчинителни изречения със съюза И; сложно съставно изречение с подчинено сравнително, съединителни изречения със съюза И).

Творческата биография на професор Станева би била като „птица с едно крило”, ако не се отбележи всеотдайната ѝ работа, свързана с подготовката, организацията и провеждането на традиционната конференция *Проблеми на българската разговорна реч*. Тя е автор на редица материали, третиращи важни за лингвистиката въпроси, като подстилове и жанрове на книжовно-разговорната реч, книжовно-разговорната реч и медийното пространство, жива реч и правоговор, стилистична прагматика на разговорната реч и др.

Като личност, която никога не се е дистанцирала от отговорности, професор Станева е била два пъти декан на Филологическия факултет (1979–1981 и 1985–1987 г.), а през периода 1985–1989 – ръководител на Катедрата по съвременен български език.

Ще си позволя още веднъж да кажа, че извън семейството си професор д-р Хр. Станева има една голяма любов – студентската аудитория. Поколения възпитаници на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий” си тръгват със спомена за лекционните курсове по стилистика и лингвистика на текста. Помнят яркото научно присъствие на професор Станева, нейното умение да поднася сложната материя така, че да е интересна, а не стряскаща, помнят елегантния ѝ стил на поведение – премерен и точен. И се връщат отново, вече в степен „магистър”, в програмата, чийто научен ръководител е ТЯ. И отново – актуализиране на лекции, ръководство на дипломни работи, ръководство на магистърски тези, поредният научен форум, рецензии за вътрешни защиты и официални рецензии пред специализирани научни съвети, кандидатстудентски кампании... Не може да се изреди всичко, с което е ангажирана професор Станева, а и не е необходимо.

Ние, нейните колеги от Катедрата по съвременен български език, искрено се радваме, че тя е с нас, както се казва, и в зло, и в добро. Всеки от нас по някакъв повод е прибегвал до помощта ѝ. Никога и на никого не я е отказвала. И си пожелаваме да я имаме още дълги години.

Да сте ни жива и здрава, професор Станева!

От сърце ви пожелаваме да запазите дълги години своята заразяваща динамика, творчески вълнения и да ви съпътстват много обич, уважение и признателност!

Любка Стоичкова